

KURYER LITIEWSKI

w WILNIE dnia 11. Stycznia V. S. ROKU 1808.

S. PETERSBURG VS. d. 31 stycznia. Byłych woysk Polskich Major Graf Tyszkiewicz przyięty do Ryssyjskich z rangą stabs Kapitana w Mitawskim półku dragonii. Leib Kozackiego półku Rotmistrz Nikolicow został Półkownikiem w 6 półku Dońskim GM. Denisowa. Wymazuje się z rang listy zmarły GM. Łykoszin. Leib huzarskiego Półku Rotmistrz Selifontow uwalnia się od służby z rangą Półkownika, mundurem, i pensją całej gaży w nadgrode ran odniesionych na wojnie. Tayny konsyliarz Graf Stroganow przyięty do woyskowej służby z rangą GM. Zostają Półkownikami w artylleryi Podpółkownicy: Ansio, Plotto, Hine, Jwanow, Zeleznikow. Podpółkownikami Majorowie Mitrofanow, Wrede, Obleuchow, Lags, Osipow, Magdeńko, Arapetow, Stein, Zimniński, Klingenberg, Staden, Rutkowski, Kołotyński. Półkownik Tretiakow będzie komendantem 14 brygady artylleryi, Półkownik Merlin 18 brygady. Półkownik Twaragow fligel Adiutantem J. J. Mości do wydziału artylleryi. Półkownik artylleryi Papkow uwalnia się od służby z rangą GM. i mundurem.

Otrzymali rangę Aktualnych taynych konsyliarzow tayni konsyliarze: członek Admiralicji Czerniszew, Prezydent Akademii Rossyjskiej Nartow, Senatorowie Miasoiedow, Suszkow, Alabiew, Tarbieiow, Heiking, Kuszelew, Łopuchin. Aktualny Kammerher Renne uwalnia się od obowiązku z całą gażą. Aktualny stanu konsyliarz X. Wołkoński w nadgrode pilnego zarządzenia manufakturą Alexandrowską otrzymał order S. Anny 1 klasy. GM. Czesmieński w nadgrode trudów podjętych przy formowaniu milicyi 5 wydziału order S. Anny 1 klasy. Oberbergmeister Wilson order S. Włodzimierza 4 klasy.

WIEDEN d. 6 stycznia. W nadgrode karności zachowanej ściśle w Braunau, Cesarz G. Francuzkiemu tey twierdzy komendantowi przesłał w upominku tabakierę szacowaną 15 t. zł. ryń. Poseł Brytańii W. Adair Foka przyjaciel opuścił naszą stolicę, i pojechał do Triestu, z kąd na wojennym okręcie narodu swojego uda się przez Maltę do Londynu; za nim wielu Anglikow ustąpiło; czekamy wkrótce ogłoszenia wyroku zrywającego handel i komunikacye między państwem Austryackim i Angielskim.

Serwia dziś zwraca ku sobie uwagę naszą; ten naród walczący za utrzymanie odzyskaney męźnie wolności, czeka cierpliwie co o losach jego przyszłych postanowią wielkie Mocarstwa. Tureckie woyska zgromadzają się coraz bardziey nad Dunajem i w Bośni, Chrześcianskie pomnaża Czer-ny, ćwicząc pilnie i trzymając w gotowości ku

potrzebie, ieśliby sprawę już wygraną udzielnosci narodowej raz ieszcze ciężem rozwiązywać przyszło. W iednym z pism tuteyszych znajdujemy wiadomość następującą: przyczynach i początku rewolucyi która Serwią z pod iarzma Otto-mańskiego wyrwała.

Nie Baszowie i wielkorządcy Belgradu przywiedli Chrześcian do powstania; owszem od czasu zawoiowania prowincyi do naszych czasow przez kilka wiekow rządziłi nią dość umiarkowanie i ludzko, ile w takim narodzie być mogło. Prawdziwemi odmian dzisieyszych sprawcami są zbuntowani Janczarowie, ci Belgradu zostawszy panami, w opiece i pomocy Passwana Oglou zaufani, który był zawsze swobod i przywileiow Janczarskich gorliwym obrońcą, nieposłuszni Sułtanowi, zamordowali Baszę Belgradu Mustafę wielkiego Chrześcian przyjaciela, który ten lud od ucisku zaslaniał. Po tey zbrodni żołnierz swawolny łupu chciwy dopuścił się wszystkiego; podzieliwszy między wybrane osoby z grona swojego administracyą cywilną i woyskową całej Serwii, rozciągneli po kraiu niesłychane łupieztwo; iazda z stolicy wysłana przebiegając okolice miała mieszkańcow bogatych w mniemaniu, z których żaden śmierci, przynajmniej konfiskaty majątku nie uszedł.

Archimandryta klasztoru Boggia padł z ich ręki, zginęło 70 osob duchownego stanu, szlachty majątnych obywatelow nierównie więcej; nakoniec przyszli do wsi Ramenika, chcąc zamordować iednego z właścicielow nayznacznieyszych Jerzego Czerny. Ten mąż dziś Europie znaiomy, widząc dom swój żołnierzem opasany, uzbroił się na prędce w oręż rozmaity, wyszedł w pole sam ieden, zabił kilku Turczynow, drogę sobie otworzył, do lasu blizkiego trafił, gdzie zpotyka Stanocha Sławach, równie iak Czerny wygnańca, z odwagi i rozsądku znaiomego Serwianom. Ow las był kolebką wolności narodowej, ukrywało się w nim do 300 Chrześcian przesładowanych; ci iednomysłnie Czernego i Sławacha wybrali naczelnikami swoimi.

Pierwsze zwycięztwo ci wodzowie odnieśli nad 400 Turkow, którzy niespodzianie podeyść się dali. Wygrana hasłem stała się całemu narodowi do powstania. Serwianie zaczęli szturmować i zdobywać wioski i miasteczka utwierdzone. Niewierni Porcie, zprzyiający rokoszom komendanci Ottomańscy Nissy, Cikizy, Sreberniku, mieysc innych, dopomagali skrycie Czernemu, dając artylleryą i ammunicye, których miał użyć przeciw spólnym ich nieprzyaciołom stronnikom Passwana Oglou, który wtenczas nie po-

dlegał Sultanowi. Czerny jest mąż rzetelny, otwarty, waleczny, i odważny, nie wiele ma talentów militarnych, nawet podobno pisać nie umie. Wojskowemi Serwianow dziełami zarządza Radis Pietrowitz, niegdy Kapitan w Austriackiej służbie, z której oddalony został. Pośród całej starszyzny Jakób Stefanowicz dystyngwuje się znajomością polityki, oświeceniem, ludzkością. Z tych szczegółów łatwy jest wniosek, że powstanie Serwianow nie było dziełem obcych zabiegów, iak dotąd głoszone.

Kordon woysk Austriackich na granicy Otomańskiej jest zmocniony wielo regimentami. Dawniey Czerny przyrzekł rządowi naszemu nie zatrudniać komunikacyi handlowey z Węgier do morza czarnego i Constantinopola, teraz niewiadomo z iakiey pobudki zabronił przepuszczać przez Serwią wozow i koni. X. Auersberg oddalony od służby i dworu wyrokiem Sądu woyskowego, że nie zpałił mostu Tabor pod Wiedniem, a przez to ułatwił przeyscie Dunaju Francuzom pośpieszającym do Morawii w r. 1805, wkrótce powróci do łaski; miał audyencyą u Cesarza godzin kilka trwającą. Słychać że Monarcha postanowił do stopnia dawnego zupełnie przywrócić okazałość powierzchowną, iaka tron Austriacki otaczała pod panowaniem Maryi Teressy, i etykietę dworską po iey śmierci zarzuconą i prawie zapomnianą.

MADRID d. 12 grudnia. Armia Francuzka pod sprawą Gubernatora Paryzkiego G. Junot ruszając z Salamanki, gdzie ją zgromadzono d. 26 listopada w Abrantes mieście Portugalskiem stanęła. Straż przednia już miesce zajmowała nie doznając odporu, gdy ieszcze dwór Lisboński o wkroczeniu tych cudzoziemcow nie wiedział; wszystkie półki 10 mil codzień uchodzily w ciągnienu przez Hiszpanią, chociaż pora iesienna, zle drogi, deszcz nieustanny prawie, góry, między temi bystro płynące potoki i wielorakie przerwy pośpiech opóźniały; lecz wyliczone przeszkody na chwilę marszu wstrzymać nie mogły. Taki pośpiech i w ciągnienu tajemnica naprzód zdziwiły, daley przeraziły Regenta; przydaymy do tego pogrozkę w pismach Paryzkich umieszczoną za dozwolone Anglikom wyptrowadzenie własności z Portugalskich portow, rady Ministrow nalegania i proźby osob przychylnych; a dziwno nie będzie nikomu, że nieszczęśliwy Xiążę postanowił zabrać się na okręta ze wszystkimi skarbami, i cokolwiek unieść mógł najdroższego.

D. 30 listopada G. Laborde prowadzący straż przednią armii Francuzkiej do Lisbony wkroczył; nazajutrz kray cały miał święcić uroczyscie pamiątkę dnia tego, w którym r. 1640 Portugalczycowie uzbraiający się niby przeciw zbuntowanej Catalonii, za rozkazem Króla Filipa 4, od Ministra Olivares uciśnieni, w iedną chwilę powstawszy Jana X. Braganza wynieśli na tron opanowany w r. 1580 przez Filipa 2 Monarchę Hiszpańskiego po zeyściu bezpotomnego Króla Kardynała Henryka. W tym dniu wielkopomnym flagę domu Braganza Francuzkiej u-

stępującą widząc obywateli, złą wróżbę powzięli. Trwogę ich powiększyło straszne ziemi trzesienie tegoż czasu zdarzone; szczęściem nie długo trwało; ziemia i umysły razem spokojność odzyskały. Okręta Portugalskie, fregaty, korwety, przewozowe statki ieszcze nie były przygotowane do żeglugi; sama boiaźń tylko i potrzeba wypchnęła wszystkie na burzliwe morza, napełnione dziećmi, niewiastami, ludem rozmaitym, wielorakim sprzętem, nie dobrze opatrzone w wodę i żywność, nie wiemy iak trafią do Brezylji; znając te okoliczności mniemają niektórzy, że do portow Angielskich zawinie eskadra.

W gwałtownych odmianach, iaką iest opisana teraz, miasta wielkie i ludne iakiem iest Lisbona ludem rozmaitym napełniona, bez woyska, straży, Policji sobie samey zostawiona, więcey lękać się miała od niespokojnego gminu iak od nadchodzących nieprzyacioł; pamięta każdy co się stało w Neapolu, gdy do tey stolicy miał wtargnąć Championnet. Cós podobnego stać się mogło w Lisbonie, szczęściem dla spokojnych iey mieszkańców, batalion piechoty lekkiey, drugi strzelcow konnych trzymający straż przednią korpusu G. Laborde wkroczyły prędzey niż gmin Lisboński mógł poznać swoją siłę, do broienia łatwość, sprężyn rządowych zwolnienie. Ta wyprawa ieżeli zaszczyt iaki przyniosła G. Junot, pośpiechowi swemu przypisać wszystko powinien, innych przeszkod i trudności nie znalazł. Nie całą flotę wyprowadził Regent; zostały w Lisbońskim porcie 4 okręta liniowe nie uzbroione, 6 fregat, 12 korwet, wiele okrętow i mniejszych statkow na werftach niedokończonych, arsenał flotny dobrze opatrzone we wszelkie potrzeby, naybardziej drzewo i żelazo. G. Junot sekwestrem zając kazał Angielską własność w całym kraju; nie trzeba mówić, iż znalazło się niewiele.

LONDYN d. 13 grudnia. Stan Brytańii W. że iest podziśdzien kwitnący, dowodem będzie podatek na wojnę postanowiony, który w r. 1806 nie przynosił nad 11 i pół mill. FS. w r. teraz. uczynił 14 mill. 400 t. FS.

Odebrawszy niepomyślną wiadomość o zamknięciu północnych portow handlowi naszemu, zgromadzili się na walną radę Ministrowie, po której do Yarmouth, Deal, Portsmouth innych portow Królestwa przez Telegrafy rozkaz przesłano, ażeby wojenne i kupieckie okręta rozmaitych narodow były zatrzymane. Tegoż czasu departament wojenny zachęcając obywatelow, ażeby się zaciągali do półkow lądowych, każdemu ochotnikowi na rękę dawać kazał półtrzecia FS, maytkowi 5 FS; lecz ponieważ ostatni zwykł odbierać większą nadgodę przymiując służbę na okrętach kupieckich niż wojennych, Admiralicja przyrzekła dawać po 3 FS. od każdego maytki, któryby służyć na flotcie Królewskiej nie chcący został doniesiony zwierzchnościom miejscowym. Z takich rozrządzeń brać miarę możemy, co Ministrowie nasi czynić zamyslaia na lądzie i morzu, ażeby dzieło własne utrzymali, to iest wojnę powszechną i nieśmiertelną sami przeciw tak wielu narodom. Hasło ich głośnie,

iz Brytania W. nie powinna zrzekać się panowania nad morzem, dopóki mieć będzie okręt i maytka iednego.

Gdy rozeszła się w Anglii wiadomość, że Regent Portugalski opuszczając tron oyczysty mieszkanie przenosi do Brezylji, wielka natychmiast liczba artystow naszych, rzemieślnikow, fabrykantow chęć oświadczyła przeniesienia się do nowego świata, i założenia osad pod berłem domu Braganza. Wiadoma jest dobroć kraiu tego, rozległość, nieludność; zysk dla przyehodniow nieomylny, dla dawnych mieszkańcow pewny w rozkrzewieniu oświecenia, rolnictwa, rękodziel Angielskich dotąd w oney stronie mniej znaiomych. Nie wiemy iakiem okiem rząd nasz poglądać będzie na tę emigracyą, i czyli na nią zechce pozwolić; to nie wątpliwa, że w przypadku pozwolenia przeniosłoby się wielu Anglikow do Brezylji, iako w okolicznościach dzisiejszych nie mających dawnego do życia sposobu.

Wielu regimentom woyska regularnego ze Szkocyi i Anglii Feld Marszałek X. d'Yorck rozkazał zciągać do Irlandyi, gdzie rząd lękaiąc się zawsze rozruchow, i niedowierzając obywatelom nieukontentowanym, chce mieć zawsze gotową potęgę do utrzymania porządku i odjęcia nieprzyiaciom chęci lądowania. Sycylii zapewne bronić nie myślemy, ponieważ z niej G. Moore przeprowadził do Malty prawie całe woysko Angielskie; sama tylko flotta Lorda Collingwood strzedz będzie całości tej wyspy od Francuzow Neapol zastępujących. O Królu Szwedzkim traciemy nadzieję, żeby długo zostawał w przymierzu naszym; zewsząd zagrożony, bez posiłkow Angielskich, podobno wkrótce ustąpi potrzebie i chęci powszechney poddaństwa swego, które jest za pokojem. Zaczynamy doznawać niedostatku mianowicie wełny Hiszpańskiej; lecz ten dziś jest znośny, ponieważ rękodzieła kraiove są mniej czynnemi.

Admiralicya liwrantom opatruiącym woyska, flotty, osady nasze podała do rozwiązania pytanie, z kąd będą brali żywność potrzebną w przypadku zaczęcia z Ameryką wojny. Ludzie owi rzecz wzięli na uwagę. Ztąd nie koniecznie wnosić trzeba, że wojnę z Rptą mieć będziemy; lecz roztropność kazała przewidzieć wcześniej przypadki podobne i zaradzić nieuchronney potrzebie.

Sprawa G. Whitelocke już się zaczęła, nie Królewicz lecz G. Meadows jest Prezydentem sądu woyskowego, przydano iemu do pomocy kilku Officyerow rangą oskarżonemu równych; z 17 punktow podanych przez G. Achmuty, 4 są śmiertelne, jeśli ieden dowiedziony będzie; rzecz potrwa długo, ponieważ wielu świadkow oskarżycielowi i oskarżonemu potrzebnych nie przybyło z Buenos Ayres.

Rozumieją niektórzy, że Sidneiowi Smith dla tego dano wielką flotę, ażeby nie tylko zamykał Lisbonę, przeprowadził bezpiecznie do Brezylji Regenta, ale też z Admiralem Purvis złączony pod Cadix, opanował miasto Ceuta twierdzę i port należący do Hiszpanow przeciw Gibraltaru na brze-

gu Afrykańskim. To pewna, iż nowa flotta i liczne woyska lądowe z Portsmouth wynidą na morze w dniach 15, pod kommandą G. Wellesley, Baird, Spencer. Papiery nasze podniosły się nagle z procentami, gdy rozeszła się wiadomość o przybyłym z Francyi okręcie, na którym goniec przysłany miał podać Ministrom nowe do ugody wezwanie. Hill wyznaczony posel do Sardyńskiego dworu niesie, iak słyhać ich oświadczenie, że są gotowi przyjąć ofiarowane pośrednictwo do pokoju powszechnego, lecz podobne odgłosy więcej są niż niepewne.

Doniesiono z S. Domingo, że wojna domowa między ludem czarnym ieszcze się nie skończyła. Christophe na czele 10 t. Murzynow przeciw Pethionowi ruszył, który z swojej strony zebrawszy potęgę znaczną gotuje się do obrony. Produkta z wysp cukrowych przyniesione do Anglii są w takiej ilości, że ich cena bardzo jest niska, za 100 funtow cukru nie płaciemy nad 32 szylingi. zł. Pol. 64. Będzie tańszy, jeżeli handel z Europą lądową zostanie dłużej przerwany. Dawniej doświadczano robić go z burakow; teraz doświadczaia z jagod winnych. Nayszczęśliwszym był w tej mierze Hiszpan Porvillo, który z 75 funtow jagod wyciągnął blisko 12 funtow cukru. Marti w Barcelлонie użył onego pomysłu do przywrócenia smaku przyrodzonego wina zepsutemu. Wynalazek ten w Europie nowy dawno znaiomy jest w Perskich krajach, iak świadczy wędrownik Olivier.

Admirał Hood wyprowadził mocną eskadrę z Cork portu Irlandzkiego, niewiadomo dokąd. Flotę kupiecką z Gothemburga do Anglii płynącą rozrzuciła nawałność; z 80 zagłow 8 tylko na miejsce przybyło, innych los niewiadomy; Korsarze Duńscy morze północne napełniający bardzo są uprzykrzeni handlowi naszemu.

Kompania wschodnia ciekawą rzecz ogłosiła, że duchowni Duńczycy Schwartz i Guericke do Missyi Tranquebarskiej należący, pracą i staraniem swoim w znaczney części Coromandelu założyli i utrzymują porządne szkoły, gdzie Indyanow dzieci uczą się nie tylko początkow religii Chrześciańskiej, ale też kunsztow pożytecznych i rzemiosł. Lud całej okolicy dotąd znaiomy pocimieniem Colieris, samym zabawnym rozboiem, został nakloniony do życia towarzyskiego według praw i słuszności; dziś pracowity, przemysłny, rządny, cnotliwy. Osoby płci oboiej ze szkół Duńskich wychodzące od bogatych obywatelow chętnie są przyjmowane do usług i obowiązkow wszelkich, iako nad innych Indyanow oświecześnie, wierne, gorliwe, przemysłne, przywiązane do panow swoich. Życzyć trzeba, żeby owa Missya rozkrzewiła się w całym kraju.

Pisma unas polityczne roztrząsają dziś najbardziej to pytanie, komu jest szkodliwsze handlu przerwanie, Brytanii W. czyli też Mocarstwom Europy lądowej; i wyznają zgódnie wszystkie, że tym nie jest niepodobno obeyść się bez wielu towarow i produktow naszych; nie mniej mogą przy pomocy rzek i kanałow iedno drugiemu

przesyłać potrzeby wszelkie bez bojaźni flott Angielskich; czyli to samo powiedzieć możemy o łatwości i podobieństwie, żebyśmy się na wzajem obeysć mogli bez płodów Europejskich, czas odkrycie.

U nas i za granicą powiadano, iż ieden z Infantów Hiszpańskich siadł na flotę z Regentem i do Brezylji wypłynął; powieść iest rzetelna; ten Infant iest Don Pedro syn Don Gabryela brata Monarchy Hiszpańskiego. Młody Xiążę przed lat kilka był wysłany do Portugalskiego dworu, z którym przez matkę miał pokrewieństwo, gdzie odbierał wychowanie iako członek domu Braganza; mając w czasie zaślubić starszą córkę Regenta, z którym teraz obrał wygnanie z Europy. G. Junot w pierwiastkach zachował karność przykłądną; wszystkie brzegi dostępne kraiu Portugalskiego żołnierzem Francuzkim i licznemi batteriami są już osadzone.

MEDIOLAN d. 19 grudnia. Zawczora Królowa niegdy Regentka Etruskow z małoletnim synem Królem przybyła do miasta naszego, witał pierwszy Monarchinią Wice Król Eugeniusz, później Napoleon Imperator i Król Bawarski z familią swoją; niewiadomo iak długo tu zabawi, i iaką nagrodę otrzyma za ustąpienie państwa swojego; odkrycie się tajemnica wtenczas, gdy do oycy Katolickiego Króla przybędzie; dwór ma bardzo liczny, 9. Karet, i 50 innych pojazdów.

Ze wszystkich robot zaczętych w Wenecyi naytrudniejsze będzie dokończenie muru w r. 1751 przez RPtę zaczętego, który opasuje Laguny; ażeby miasto cud przemysłu ubezpieczono przeciw morskiej fali, wymurowano już na mil Włoskich 15 zostaje do zrobienia mil 25; mur zrobiony z ciosowych kamieni Dalmackich, i z puzzolany braney w bliskości Wezuwiusza, 60 stop szeroki, 26 wysoki przenosi częstokroć woda, i bojaźnią nabawia mieszkańców wysp mniejszych, tak że nie raz domy opuszczać muszą. Co zrobili Wenetowie iest wiele, i warte danego napisu: AUSU ROMANO, ÆRE VENETO; Napoleon nie tylko mur dawniejszy podnieść kazał do przyzwoitej wysokości, ale też prowadzić nowy gdzie potrzeba.

Prawodawcze zgromadzenie Królestwa Włoskiego zaczęło swoje obrady w d. 15. Zagaiał Prefekt departamentu Olona, i mówił do Collegium właścicielow, że naród dziś nie ma potrzeby wspominać czém był przed wieki; obywatele żyjący mogą już sami zasługiwać na szacunek u postrońnych; dzisiejszą ludu pomyślność nowemi dobrodzieystwami chce powiększyć panujący. Do Collegium uczonych, że Napoleon wśród wojen północnych pamiętał o rozkrzewieniu nauk i kunsztów kwitnących we Włoszech, które cieszyły się pokojem głębokim, gdy tyle innych kraiw ogień straszliwy pożerał; co przypisać trzeba między innemi opiece młodego Wice Króla, który wstępuje w ślady oycy przysposobionego. Do Kupcow, że Monarcha na trwałych zasadach i niewzruszonych chce ugruntować handel ulubionego narodu, źródło wszelkiej pomyślności.

PARYZ d. 26 grudnia. Zawczora w naszej stolicy umarła Generałowa La Fayette, córka X. d'Ayen z domu Noailles, małżonka wstawnionego męża na wojnie Amerykańskiej, w rewolucyi Francuzkiej. Długo i powszechnie żalowana będzie, iak była szacowaną od ziomkow. Jaśniały w niej wszystkie talenta i cnoty, pobożność, skromność, miłosierdzie; surowa dla siebie, pobożająca dla bliźnich, przywiązana sercem do obowiązkow stanu swego, mieści się w szczupłej liczbie tych osob, których sława dawniej niekalana nowy blask od rewolucyi wzięła. Ztraciwszy majątek wielki zapomniała o nim, sami tylko ubodzy pamiętali że była niegdy bogatą, ich dziedzictwo pożarli Jakobini. Po migracyi małżonka swego z obozow, zamknięta niewinnie w więzieniu przetrwała tam do zgonu Roberspiera bolejąca lecz zawsze mężna niewiasta; matkę i siostrę z katuszy pod gilotynę widząc idące. Odzyskawszy tu wolność, ztraciła ją dobrowolnie w Olomuncu, zamykając się w podziemnych tarasach, ażeby nieszczęśliwego małżonka z córkami pocieszyła. Odwaga i stałość umysłu nad płęć wyższe wspierały Generałową w nieznosnym utrapieniu; lecz zamknięte powietrze, niewygody wielorakie, potrzeba usługiwania cierpiącemu i częstokroć chorującemu mężowi zdrowie iey zniszczyły; wyszedłszy z Morawii już prawie nie żyła od r. 1797, i po cierpieniu ciąglem wiek zkończyła. Otoczona liczną familią, która blizki iey zgon opłakiwała, umysłem wielkim poglądała na wieczność, i cieszyła płaczących. Już mówić nie mogąc, uśmiechała się jeszcze małżonkowi i potomstwu, które w niej wszystko traciło. Słowem Generałowa La Fayette była szczęściem własney familii, podporą ubogich, pociechą strapionych, ozdobą Francyi, chlubą i zaszczytem płci piękney.

O czynnościach G. Junot w Portugallii czekali nowych doniesień; tymczasem przez Hiszpanią rozmaite przyszły; według iednych Xiążę z domu Burbońskiego synowiec Katolickiego Króla mający zaślubić córkę Regenta, został na flotę zabrany i uprowadzony do Brezylji; według drugich Portugalskie okręta wyszedłszy z Lisbony zastanowiły się w Maderze; według innych przybyły do wysp przygórka zielonego. W Bordeaux spodziewają się przyjazdu Napoleona. Maire tego miasta w odezwie do obywatelow zachęcając ich do formowania na ten przypadek honorowej gwardyi, zwyczajem używanym po drugich miastach, donosi że Monarcha odwiedziwszy familią nowo przysposobioną Włochy, postanowił oglądać prawdziwe i dawniejsze dzieci swoje, w departamentach Francyi południowej.

Na miejscu gdzie arsenał dawniej stał w Paryżu, budować zaczęto za rozkazem rządowym ogromne szpichlerze, w których będzie złożone wino, zboże inna żywność w zapasie chować się mająca ku potrzebie stolicy; Minister wewnętrznych interessow kamień węgielny zakładał blizko brzegow Sequany i nowego kanału który rzekę Ourcq wprowadzi do stolicy naszej, ażeby dowoz był łatwiejszy.